

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate dup
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Le

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Zarvă fără rost

Viața politică s'a înfundat într'un val de săpăcăală neînțeleasă. Opinia publică se agită fără rost și fără orientare. Manevre iscusite ale celor nu se pot împăca cu tihna seacă a opoziției, au reușit să buimăcească pe toată lumea. Speculând legea psihologică a sugestionării mulțimii prin repetarea stăruitoare fie și a absurdului, urliciilor țipă tot mai violent căderea guvernului, iminentă ori împlinită. Până când, exasperat, cetățeanul pașnic în cele din urmă își dă cu părerea că trebuie să fie ceva. Nu-și mai ia însă osteneala să caute ce și cum. Așteaptă verdictul fatalității.

Deși situația este cât se poate de clară și destul de simplă.

Guvernul actual a fost pus la cârma țării de încrederea Coroanei și voința poporului. Este susținut și azi, cu toată hotărîrea, de aceleași puteri. Singurele hotărîtoare. Atunci, de ce să cadă? Pentru un articol de gazetă plătit ori o adunare dubioasă? Ridicol!

Ori poate s'a dovedit incapabil? Să judecăm cinstit și drept. Guvernul Maniu a primit o moștenire blestemată. A început munca de salvare cu incontestabil curaj, cu mare simț de răspundere și cu voința dâră de a servi țara cu eforturi supraomenești de hărnicie și muncă. A inaugurat metode de guvernământ europene. A așezat viața noastră publică în albia legii, a libertății tradiționale și a democrației constituționale. Ne-a refăcut bunul nume în străinătate. În finanțe are, într'un an, realizări cari justifică o întreagă guvernare. Și a croit pentru viața administrativă și pentru economia națională drumuri noi, cari deschid orizonturi de mari nădejdi.

Deci: guvernul Maniu este capabil. Mai mult: necesar. Trebuie ținut chiar și în cazul când, obosit, singur ar vrea să plece. A pus începutul unei lumi noi: are datoria să o desăvârșască. Nu poate fugi de răspundere înainte de vreme. Țara l-a încărcat cu nădejdi fără margini și credit nelimitat. Nu poate pleca înainte de a le fi justificat, ori ispășit.

Dar dihonnia dintre membrii guvernului? — Se prea poate să fie vorba de simple deosebiri de păreri, cari în presa dușmană iau proporții uriașe. Ori cum ar fi, cumințenia stăpânitoare a dlui Maniu este o cheazăie indiscutabilă a armoniei care, pe când scriem aceste șire, s'a și restabilit deplin.

Dar dacă totuși, prin absurd, vanitatea și prostia ar fi ieșit biruitoare? — Evident, guvernul ar cădea. Ei și? Se va forma altul. Corpurile legiuitoare, liber și legal constituite, rămân în plină autoritate. Ele pot da oricând din sinul lor guvernul tare, de care țara are nevoie.

La noi nu e obișnuit acest lucru, la ordinea zilei în Apus. Dar viața noastră publică a intrat în zodia normală a constituționalității. Va trebui, deci, să nu obișnuim și cu această consecință firească a ei.

Gândul nostru

Ce vrea să fie „Asociațiunea Generală a Românilor Uniți“

de DR VALERIU POP

Omenirea are un singur așezământ vecinic, nebiruit, indestructibil: *Biserica*. Isus Hristos a întemeiat biserica sa pe Petru, stâncă de eternă dăinuire, pe care nici puterile iadului nu vor putea-o surpa vreodată: Mântuitorul a făgăduit bisericii sale că va fi cu ea până la sfârșitul veacurilor.

Toate instituțiile omenești, cari au la temelie biserica lui Hristos și sunt pătrunse de adevărurile eterne ale credinței — această comoră nesecată de bunuri spirituale și morale — stau pe bază tare, solidă; au împrumutat ceva din vecinicia bisericii Mântuitorului. Instituțiunile omenești ce se leapădă de biserică, ce tratează cu dispreț credința sau cred că se pot dispensa de comandamentele etice și morale ale credinței, slăbesc, se sdruncină și se sortesc singure peirei.

Nime nu este mai conștiu de aceste adevăruri eterne decât geniul răului. Triumful răului se poate asigura numai prin dărâmarea bisericii lui Hristos și dacă această țintă nu poate fi atinsă niciodată — și cu adevărat nu poate fi atinsă — cel puțin un triumf vremelnic se poate obține prin îndepărtarea omenirii dela credință, prin ruperea tainică sau violentă, totdeauna însă sistematică, a legăturilor dintre oameni și biserică. Numai eliminarea credinței din viața individuală, familiară și publică poate face din individ o fiară, poate desființa minunata celulă a societății umane: familia și poate anarhiza și răsturna cea mai superioară formă de organizare umană: statul.

Toate teoriile, curente și acțiunile demoralizatoare, subversive, dezagregante și anarhizante au lovit în primul rând în biserică. Ajunge simpla lor indicare pentru a face dovada: ereziile, reforma, liberugetarea, francmasoneria, materialismul istoric, pozitivismul, socialismul și mai pe urmă bolșevismul. Unele s'au mulțumit cu mai puțin: ruperea unității credinței prin tăgăduirea adevărurilor dogmatice ale bisericii lui Hristos; altele au pretins fără înconjur de a fericii omenirea fără Dumnezeu și fără credință. — Statul nu le-a închis calea de pătrundere: libertatea acordată „ideilor“ s'a putut transforma fără greutate într'o licență destrăbălată. — Societatea umană, curioasă sau inertă, nu le-a repudiat categoric.

Ce ne-au dat aceste concepții „filosofice“, sociale, aceste curente și acțiuni radicale modernizatoare cari promiteau fericirea pământeană în afară de credință?

În loc de armonizare și ierarhizare, ce singure pot asigura prosperitatea morală și materială a umanității, ura și lupta oarbă, fără cru-

țare între indivizi și clase, anarhizarea în toate domeniile: iată rezultatele acestei lupte date sub diferite forme împotriva credinței. *Am tolerat să se semene vânt, recoltăm furtună!*

Biserica însă fiind vecinică și nebiruită, ea singură numai și numai prin forțele ei proprii, dumnezești, va înfrunta toate valurile furioase și va supune toate pornirile dușmănoase. Minunata reînviere a bisericii în Franța jacobină, triumful măreț al credinței în Italia francmasonă și apropiata renaștere miraculoasă a bisericii în Rusia bolșevică, sunt totatătea confirmări strălucite ale acestui adevăr.

Dar noi, fiii ai acestei dumnezești biserici, maică ocrotitoare și mântuitoare a noastră a tuturor, suntem oare ținți să păstrăm o atitudine pasivă? Nu ne incumbă nici o datorie? Nepăsarea sau lașitatea o putem duce atât de departe, încât să nu învățăm nimic din trecut, din trecutul apropiat, să nu ne ridicăm contra uneltirilor ce se pun la cale, contra experiențelor sinistre ce se încearcă pe spinarea liniștei omenirii, împotriva otrăvirii morale a societății umane; să tolerăm fără crăcnire bătaia de joc cu cele mai sublime bunuri spirituale și cu cele mai de seamă valori materiale ale umanității? *Este de datoria noastră a tuturor Românilor credincioși, chiar a tuturor indiferenților de bună credință, să cruțăm neamul nostru de acest sbucium sterp și otrăvitor de suflete și să contribuim din toate puterile noastre la accelerarea biruinței definitive a credinței.*

O putem face; nu în grupuri răslețe sau prin acțiuni individuale; o putem face unindu-ne cu toții într'o vastă și puternică asociațiune. — Strâns uniți în jurul bisericii:

Să adâncim viața religioasă;

Să intensificăm educația religioasă a tineretului;

Să combatem curente sociale și religioase cu caracter sectant, destructiv și anticreștinesc;

Să îndrumăm viața publică și privată potrivit eticei creștinești și în sentimentul iubirii de neam și patrie!

Iată ceea ce putem și trebuie să facem.

Acesta este crezul ce stă la temelie acțiunii noastre. „Asociațiunea Generală a Românilor Uniți“ ia ființă întru mărirea lui Dumnezeu și în slujba neamului românesc.

Pregătiri pentru congresul AGRU-lui. Convocarea congresului de constituire a marelui noastre asociațiuni, a avut răsunet viu în toate părțile. De pretutindeni vin întrebări pline de interes, se cer lămuriri, ni-se dau informațiuni.

Pentru pregătirea în amănunte a adunării, *comitetul de inițiativă va ținea o consfătuire prealabilă la Cluj, în ziua de 8 Noembrie 1929, ora 11 și 1/2, în localul „Reuniunii Sf. Maria”.*

Se interesează de aproape de acțiune și înalții noștri Arhieri. La Blaj se pregătește un nou circular de îndemnuri și îndrumări, cari nu vor putea rămâne fără rezultat.

Cu Dumnezeu înainte!

Noul episcop de Satu-mare. Deși nu s'a publicat încă oficial, se poate da ca sigură știrea, că noul episcop al eparhiilor latine de Oradea și Satu-mare, unite aeque-principaliter prin Concordat, este numit în persoana Monseniorului *Mayer Antal*, administratorul apostolic de până acum al eparhiei latine din Oradea. Dăm această știre după organul catolic „Erdélyi Tudositó” din Cluj, care vorbind de noul episcop ca de episcopul de Satu-mare, indică deodată — probabil după informațiile sigure ce are — și sediul acestui episcop.

Mgr. Mayer s'a născut la 1870, fiind timp mai îndelungat preot de curte al fostului Cardinal Schlauch Lörinc dela Oradea. La 1920 a fost numit canonic, iar după moartea episcopului Bielik a ajuns administratorul apostolic al eparhiei de Oradea. Numirea lui se aduce în legătură cu o călătorie recentă a Preasfințitului Mailáth la Roma, afirmându-se în presa din București, că în jurul ei s'ar fi validat la Roma și anume îngerințe ale primatului Serédy dela Strigon. Se știe însă, că cercurile conducătoare ale catolicilor maghiari dela noi ar fi văzut mai bucuros în scaunul de episcop la Satu-mare pe prelatul Dr Hirschler dela Cluj, așa că nu credem că la Roma să se fi putut valida influențe străine de față. Mai ales, că nici nu era nevoie, după ce noul episcop de Satu-mare a avut, pe cât suntem informați, și asentimentul guvernului.

Publicarea oficială a acestei numiri se va face probabil numai în Consistorul papal ce se va ținea în luna Decembrie, până când se va ajunge, credem, și la organizarea episcopiei noastre de Nord și probabil chiar și la numirea titularului ei.

Suprimarea ministerului cultelor. Ziarele relatează că asociația preoților ortodocși din Capitala țării a înmănat dlui ministru președinte un protest împotriva suprimării ministerului cultelor și artelor. Aceleași ziare au raportat și despre un protest similar al metropoliei de Sibiu. Ambele socotesc această suprimare ca o jignire gravă adusă bisericii ortodoxe. Asemeni s'a exprimat și inspectorul general dela culte Savin, într'o serie de articole publicate acuma de curând în coloanele ziarului „Curentul”, dând alarma cercurilor ortodoxe și privind chestia sub un unghiu exclusiv șovin confesional, trăgând sabia din teacă împotriva catolicismului, ca și când, vezi Doamne, acesta ar fi de vină pentru suprimarea ministerului.

Remarcăm că toate protestele acestea sunt cam tardive. *Episcopatul unit a fost protestat încă în vară împotriva acestei suprimări.* Episcopul Gherlei și al Lugojului au fost în chestia aceasta la primul ministru, conjurându-l a nu suprima ministerul cultelor, reducând oarecum biserica la rol de cenușotecă în cadrele ministerului instrucțiunii. Rezultatul însă a fost nul. S'a spus că o politică unitară față de minorități reclamă unificarea acestor două ministere, interesate amândouă în cauză. Politica școlară este și trebuie să fie conexată cu cea bisericească. Trebuie să fie din partea Statului o unitate de vederi pe tărâmul școlar și religios și asta se realizează mai bine când aceste două ministere se contopesc. Lucrul de altfel

este decis în mod irevocabil, dictat fiind de înalte rezoane de stat.

Vrem să spunem numai, că episcopatul nostru și-a făcut datorința și în direcția aceasta, și nu poate fi făcut vinovat, din partea unor binevoitori (!); de complicitate. Domnul ministru Vlad cunoaște foarte bine loialitatea episcopilor noștri și nu e nevoie să-i apărăm.

Ceeace trebuie să subliniem însă, din nou, este unghiul cu totul greșit din care privește problema biserica ortodoxă, atât oficial cât și neoficial. Pentru ea totul se reduce la o chestiune de prestigiu și dominanță a ortodoxiei. Or, pentru astfel de motive anacronice nu numai că nu ar trebui, dar nici n'ar fi iertat să se mențină un minister. Ar fi pur și simplu anticonstituțional. Pe deasupra ar fi consfințirea proselitismului de stat.

Din fericire nu acesta este adevărul și nu acestea sunt argumentele cari pot fi invocate cu temei pentru salvarea ministerului desființat. Aitele. Episcopii noștri le-au spus, cu toată greutatea, la locurile competente. Și din bună vreme, nu acum, după ploaie...

Reformatorii satelor

— Un schimb de idei —

Cuvintele din fruntea acestor șire își poartă gândul în chip firesc la slujitorii altarelor. Menirea lor este doar' tocmai aceea de a fi lumină pentru cei ce zac întru întunec și îndreptar pentru cei chemați să se ridice spre înălțimi ce îndrituiesc intrarea întru împărăția cerurilor. Rolul de reformator aduce cu sine îndatorirea de a lămuri mințile, de a încălzi inimile, de a trezi și încuraja pornirile bune, de a oțeli voințele, de a face dragi și dorite valorile spirituale, de a infiltra gândirii și simțirii, în cât mai mare măsură, seva supranaturalului, de așa, încât și mărunțișurile vieții să fie văzute prin prisma idealului purificat de orice impuritate, al reformatorului creștin rânduit de Domnul să-i fie ispravnic al tainelor sale și propovăduitor al Evangheliei sale.

Pe lângă darul de sus, vorba și pilda dată sunt unicele mijloace de reformă ale preotului. Turma credincioasă e toată ochi și urechi, și-i bună-bucuroasă de tot binele ce aude și vede. Primește ce i-se dă și dorește să i-se mai deie încă. Mai mult. Tot mai mult. Înainte, spre culmi. Tot mai înainte, — în urma păstorului veșnic de veghe, neobosit în căutarea și norocos în aflarea izvoarelor de apă vie.

Decât că grijile lumii acesteia învăluie ușor în paienjeniușul lor pe cel care se lasă momit de ele, făcându-l să-și uite, încetul cu încetul, de acel *un singur lucru* care trebuiește (Lc. 10, 42).

Aici e primejdia amestecului prea adânc al persoanelor bisericești, — cu deosebire a păstorilor sufletești — în chestii și întreprinderi de natură materială, lumească. Sunt atât de multe, atât de grave și atât de gingașe recerînțele unei pastorații adevărate, — ars artium regimen animarum, — și-s atât de multe greutatele vieții de preot familist (copii, nevastă, servitori, cu tot ce trebuie strâns pentru întreținerea lor, eventual îngrijirea lor la caz de boală), apăsate pe deasupra și de povara exploatarea sesiei nu odată neroditoare, dar totdeauna costisitoare de bani și măcinătoare de energii, ea să nu mai pomenim de vreme, încât se poate lua de sigur prognosticul: N'ai decât să-i pui unui preot după cap — pupază peste colac, — pe lângă celelalte griji și pe aceea a unei bănci ori a unei cooperative și atunci, mai curând ori mai târziu așteaptă-te, cu siguranța inevitabilă a morții, la laicizarea lui. De unde mai este un pas până la prăbușirea ce va atrage după sine spre adâncimi de prăpăstii sute și mii.

„Un om oficial, — zice pâr. Palau S. J. — face ori bine ori rău, cât o mie”¹⁾, iar preotul știm că-i slujbașul, „omul oficial” al bisericii.

Că dezastrele *morale* pricinuite de un preot înstrăinat chemării și rostului său, nu vor fi pipăibile, cât să le vadă și orbii într'ale spiritului, — se poate. Ba încă se prea poate ca un cioclu al multor suflete să fie încărcat cu laude și decorații, fără ca aceasta să slăbiască câtuși de puțin tăria convingerii că nu-i iertat să ne expunem primejdiei ce ne pân-dește din învălmășala grijilor bănești, coope-ratisto-bancare.

Qui amat periculum, peribit in eo.

Psihoza căderii treptate a preotului apucată în val-vârtejul ocupațiilor „extra officium”, o prinde de minune pâr. benedictin Chautard. Cele patru etape ale alunecării tot mai înspre adâncuri²⁾ sunt de o realitate sguuitoare și bine ar fi să le cetească meditand cât mai mulți lucrători în via Domnului.

Nu zic că preotul să se desintereseze cu totul de chestiile acestea ce-și au însemnătatea lor netăgăduită. Dar să nu-și inverseze rolul de om al spiritului, care trăiește din spirit — nu numai cu pâine trăind omul (Mt. 4, 4) — și care-i dator să câștige și pe alții pentru acel fel de viață, învățându-i să caute mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, în credința tare și nedesmințită că atunci toate celelalte li-se vor adauge (Mt. 6, 33), — cu rolul de rob al Mamonei, îngrijat de ce vom-bea și ce vom mânca mai bun și mai ieftin, în schimbul alor cât mai puține piese moneta-re, îngrămădite pe cât mai multe căi, cu cât mai puțină trudă din partea societărilor și în acelaș timp, — în ce-l privește personal pe preotul conducător al băncii ori al cooperativei — cu cât mai multă cheltuială de energii ce se cădea să fie fost cheltuite în slujba Domnului și a sufletelor.

Qui bene distinxit, bene docet:

Să facem propagandă *ideii* cooperatisto-bancare: asta da. Să ne punem *noi la conducerea înghetărilor cooperatisto-bancare*: asta ba. Timpul e bani și 'n pastorație. Vremea câtă și-o pierzi cu registrele și cu celelalte agende cooperatisto-bancare, o furi dela păstorii tăi, căcra în loc de-o cuvântare bine gândită și simțită ce le-ar fi dat și lor de gândit și i-ar fi mișcat, le vei îmblăți câte verzi și uscate, fără cap și fără coadă; monedă calpă și fără valoare, cu carea nu vei cumpăra nimic pentru raiu, pentru că vremea scumpă și-ai risipit-o adunând alte „valori”.

¹⁾ Cf. G. Palau S. J.: Creștinul activ. Trad. de N. Fântânu. Beiuș. 1928. pag. 161.

²⁾ Cf. I. B. Chautard: L'Ame de Tout Apostolat¹¹ Paris. 1924. pag. 79-90. Iată-le per summos apices;

Prima etapă: Preotul învăluit de atâtea și atâtea griji străine statului său haric, își pierde, încetul cu încetul, limpezimea și vigoarea convingerilor supranaturale; devine distras; delicateța conștiinței se tot tocește. *A doua etapă:* Spiritul credinței slăbit, — nu mai studiază nimic serios, spiritual-teologic. În Dumineci și sărbători improvizează. Dă preferință ziarelor față de cărți. Umblă după distracții. Voința lui este slabă deocamdată în ce privește păcatul venial. Rugăciunea nu-i mai place. *Etapa a treia:* Își face slujba cu desgușt; recitează repede, somnolent, rugăciunile prescrise (la latini: Breviarul). De pregătire premergătoare slujbii, ori de mulțumită după slujbă, nici vorbă. Pentru el nu prezintă interes decât ceeace se vedește în afară; ceeace-i paradă. *Etapa a patra:* Sfintele taine le tratează ca ceva respectabil și — fără viață. Fără să simtă fiorii pulsului înviorător ce bate într'însele. *Trăiește în afară de Isus.* Gândurile, închipuirea, simțimentele lui is tot mai pline de lumești dorințe, lumești rătăcirii. Vremea e aproape ca cel atât de sus pus să se desfășeze întru îmbrățișarea gunoaielor. (Ieremia 4, 5).

Pâr. Chautard are în vedere stări și oameni din țara sa. Mutatis mutandis ni-se potrivește însă totul și nouă.

Răul este enorm și evident oricui, când operația se sfârșește cu fiasco. Pentru un preot are — fie și numai de ochii lumii — mai are un pic de simț al răspunderii, situația e pețibilă. Greșala toată, de obicei, se pune în jurul lui, nimicindu-i prestigiul și făcându-i nepuțință orice pastorație rodnică. Unica soluție în atari cazuri este: să-și facă bagajul.

La ce bun să se expună un preot unei atari posibilități? Și de ce să prilejim lumii mintea?

Mai ales că rostul nostru este diamestrul opus materializării, este spiritualizarea întregului conținut al vieții. Ș'apoi se mai întâmplă — poate ca o pedeapsă binemeritată, în fel de poena medicinalis — că tocmai preoții, cari altfel ar fi fost foarte buni, se dau de capă cu tot cu întreprinderile lumești, în fruntea cărora au fost puși.

Hoc autem cui prodest? ¹⁾

Unei constrângerii din partea statului am datori să-i răspundem categoric: Cade-se a asculta de Dumnezeu mai mult decât de oameni. (Fapte 5, 29).

Fiecină la datoria sa! Noi ne avem pe a noastră: Onus angelicis etiam humeris formidandum. Statul să ne ajute, întru cât poate, să ne împlinim cât mai conștientios datorința proprie nouă preoților. Aportul nostru întru rezolvarea chestiei sociale în cazul acesta, ar fi uriaș. Nime nu cunoaște așa bine firea omenescă ca cel ce l-a zidit pe om și nici un așezământ din câte există n'are atâtea și atât de temeinice cunoștințe în cauză, atâtea și atât de eficiente mijloace de-a vindeca relele de cari suferă societatea, ca Biserica Domnului, visticernica darului și a adevărului, a cărei slugi netrebnice suntem ²⁾. *Sub acest respect* să se țină cont de noi și să se aștepte osteneala dela noi.

Statul deschidă elementelor mai scuturate dela sate puțința de-a-și însuși rutina conducerii cooperatisto-bancare, *fără mari cheltuieli și prea multă pierdere de vreme din partea acestor elemente*, de cari se găsesc destule, oriunde, și noi, sigur ne vom ținea de datorință sfântă să facem pe apostolii fărăde arginți ai ideii, înșirându-ne, fără șovăială, între cei cari părtinesc, până la limita extremă, fie și cu jertfe bănești, înfăptuirea ei.

Lui Dumnezeu nu-i place însă, și oamenii să nu aștepte dela noi să ne înhămăm la poveri de natură să înăbușe și chiar să ucidă în noi tocmai ceea ce-i rațiunea noastră de a fi: mentalitatea pur spirituală, lumina imaterială ținută cu sforțări continue sus, ca să lumineze tuturor.

Frați preoți cu pregătiri comerciale, speciale, cari să le ușureze în câțva sarcinile ca cele de cari e vorba, sunt disparent de pușini. Și chiar de-am fi toți cu atari pregătiri, tot ar fi să ținem la lozinca: Incunjură tot ceea ce-ți păgubește spiritul pastoral! Pluribus intentus minor est ad singula sensus. Cel ce fuge după doi iepuri, nu prinde nici unul. A ne înmulți terenurile de acțiune înseamnă a ne fărâmița forțele. Inseamnă: *mai multă fațadă decât adâncime* ³⁾.

¹⁾ Cât de cuminte-i dispoziția noului Codex Juris al bisericii apusene; Prohibentur clerici per se vel per alios negotiationem aut mercaturam exercere sive in propriam sive in aliorum utilitatem! (Can. 142).

Face s'o respectăm și noi chiar și dacă nu ne-am prea teme de prevederile can. 2380 ale aceluiaș Codice, întru cât nu ambiționăm să schimbăm în renume porecla de Graeci sine lege vagantes... Ceeace, vorba sf. Pavel: Să nu fie!

²⁾ Cf. Biedorlack—Kiss: A társadalmi kérdés mibenléte és megoldása. Szeged. 1903. pag. 9—11.

³⁾ Cf. Dom. Hébrard: Le Prêtre. Paris. 1921, pagina 204.

Ș'apoi nu poți sluji la doi domni: și lui Dumnezeu și Mamonei.

Te-ai dat, prin hirotonire, de partea idealului spiritual, alui Hristos. Rămâi acolo — și bine va fi ție și turmei păstorite de tine.

Dumitru Neda.

Propaganda noastră în străinătate are acum un splendid mijloc de acționare în numărul special, în formă de album, al cunoscutei reviste franceze „L'Illustration“, cuprinzând numai articole și ilustrații privitoare la România. Este o lucrare admirabilă, o adevărată capo-d'operă de artă tipografică și de ilustrație în culori, care scoate în relief multe din frumusețile istorice și din pitorescul României.

Partea mai interesantă de relevat din acest număr din „L'Illustration“ dedicat României Mari, este atențiunea deosebită pe care a dat-o laturei artistice din figura României Mari. Fiind editată cu prilejul marilor serbări ale unirei, e firesc lucru ca preocuparea de căpetenie a albumului să fi fost Transilvania, căreia N. Iorga i-a dedicat câteva pagini frumoase.

D. Sever Bocu, din inițiativa căruia s'a întocmit această operă de propagandă mondială, a consacrat un prea frumos articol castelelor din Transilvania. Surpriza plăcută ne-a rezervat-o Contesa de Noailles, descendenta Brâncovenilor, care într'un poem dedicat d-rei Văcărescu și intitulat „Le Souvenir des dieux“, își afirmă de astă dată originea ei română.

Compozițiile picturale ale Elisabetei, ex-regina Greciei, împodobesc un eseu asupra vechilor balade române. Vin apoi admirabile fotografii și tablouri în culori, reprezentând diferite monumente istorice românești, interiorul de locuințe transilvănene, pânze de ale lui Grigorescu, Luchian, totul în sfârșit care scoate în relief frumusețea sufletului românesc. Regina Maria colaborează de asemenea cu câteva prețioase pagini despre Regele Ferdinand. Se poate avea dela orice librărie pentru suma de 300 Lei.

Binecuvântare de biserică

Credincioșii noștri din parohia *Hârșeni* au avut în 20 Octomvrie c., o zi de înălțătoare sărbătoare: în aceasta zi s'a binecuvântat noul Sion, clădit în 1928.

O minunată zi de toamnă. Aerul cald și extrem de clar al dimineții, pătruns de fiorul toamnei ce se apropie zi de zi, e despicat deodată de glasul metalic al clopotelor, ce vestesc în lung și în larg că a sosit, în fine, ziua cea mult așteptată, menită a încununa și a răsplăti atâția ani de trudnică muncă depusă de credincioși pentru ridicarea noiei biserici. La glasul lor de chemare au alergat toți credincioșii să asiste la actul binecuvântării și au venit și o mare mulțime de oameni de prin comunele vecine să ia parte la bucuria fraților lor din Hârșeni.

Actul binecuvântării l-a săvârșit delegatul I. P. S. S. Mitropolitului Vasile P. O. D. *Moise Brumboiu*, vicarul Făgărașului, înconjurat de preoțimea din jur, într'o atmosferă de pie reculegere și de concentrată atențiune a mulțimii, care a umplut până la ultimul loc spațiosul locaș de închinare. În predica sa plină de miex, păr. vicar a arătat cu exemple luminoase că, până când Evreii au înconjurat cu venerațiune adâncă templul lor din Ierusalim, zidit cu enorme jertfe de împăratul Solomon, Dumnezeu i-a binecuvântat cu toate darurile sale, iar când au părăsit templul, Dumnezeu i-a pedepsit cu încercări grele. Și noi creștinii, asemenea Evreilor, vom fi pedepsiți de Dumnezeu, dacă nu vom cinsti și vom părăsi „casa Lui“ și din contră, ne vom

împărtăși de toate darurile Lui dacă vom iubi și vom cerceta casa aceasta, unde El este de față în sf. Cuminecătură. Felicită, în fine, pe preotul local și pe cele 50 de familii, cari au muncit și au jertfit atât, încât au putut ridica o așa de frumoasă biserică.

Păr. *I. Rinea*, făcând o sumară dare de seamă despre zidirea bisericii, mulțumește tuturor cari au muncit și au jertfit întru ridicarea și împodobirea „Casei Domnului“.

După terminarea serviciului divin s'a servit oaspeților o bogată masă la casa preotului local.

Dintre cuvintele rostite cu aceasta ocaziune reținem următoarele: Percurgând cu trenul „Țara Oltului“ dela Sibiu la Brașov, călătorul rămâne impresionat de înfățișarea măreață și impunătoare a atâtor biserici zidite în stil bizantin în comunele de lângă linia ferată, începând cu Șelimbărul și terminând cu Șercaia. Întrebând, află că *toate acestea biserici sunt ortodoxe și s'au ridicat cu un efectiv ajutor bănesc dela stat*. Așa, bunăoară, pentru *clădirea bisericii din Șercaia, unde nu sunt mai mult de 10 familii ortodoxe, statul a dat, în timpul zidirii 400,000 Lei*. Cât va mai fi dat până la terminare, nu știm. Un lucru îl știm, și e fapt, că în primul deceniu al unirii guvernele românești, cari au ajutat cu mână largă ridicarea atâtor adevărate catedrale ortodoxe în „Țara Oltului“, s'au arătat extrem de zgârcite cu uniții, cărora abia dacă le-au dat ceva să-și poată repara moastele lor bisericuțe.

Așa s'a înțeles sus și așa s'a practicat în jos faimoasa, „protecție cea deopotrivă“. Și dacă biserica din Hârșeni, — singura biserică unită ce s'a zidit, dela unire încoace în „Țara Oltului“ — s'a putut totuș înălța, ea s'a ridicat grație jertfelor și ostenelelor credincioșilor ei. Grea a fost, peste măsură, sarcina. Acum însă tocmai greutatea suportate le fac „Casa Domnului“ mai scumpă și mulțumirea sufletească mai mare.

Coresp.

Centenarul episcopiei Aradului. În 22 Octomvrie 1829 s'a urcat pe scaunul episcopesc al eparhiei ortodoxe a Aradului cel dintâi vladică de sânge românesc, Nestor Nicolae Ioanoviciu Făgărașanul. Conducătorii de azi ai eparhiei au ținut să pecetluiască cu mare sărbătoare împlinirea unui veac dela această dată memorabilă.

Serbarea s'a desfășurat în 26 Octomvrie c. la praznicul sf. Dumitru. A participat lume multă și selectă. Guvernul a fost reprezentat prin d. *Dr. Aurel Vlad*, ministrul cultelor. Aproape toate episcopiile ortodoxe din țară au trimis delegați. Asemenea multe instituțiuni culturale ale țării. N'au lipsit, firește, reprezentanții tuturor autorităților administrative, școlare și militare din regiune.

După o mare *liturghie arhierască*, programul a avut o *ședință festivă*, cu vorbiri multe și alese, un *banchet* și un *concert religios* dat de corul „Armonia“.

La sfârșitul serbării s'a votat o *moțiune* în care reprezentanții episcopiei mulțumesc lui Dumnezeu pentru marea lui milă arătată neamului românesc, în tot trecutul nostru de jale. Nu uită, firește, să constate și cu acest prilej, că „sufletul națiunii române e frământat din două elemente genuine ale civilizațiunii, geniul latin și ortodoxia creștină și cine ar încerca să le desfacă una de alta atentează la însăși existența națiunii românești“.

De sigur, s'au spus multe în legătură cu această formulă pompoasă. Și s'ar mai putea spune. Lășăm însă, pentru că să nu i-se pare nimănui că am vrea să turburăm, nici post festa, aerul de senină sărbătoare dela Arad.

Știri mărunte

Parlamentari decorați. »Monitorul oficial« Nr. 233 din 24 Octombrie c. publică o nouă serie de decorații făcute din prilejul serbărilor jubilar ale unirii din acest an. Noua serie are decorațiile conferite parlamentarilor și prefecților, între cari găsim și următoarele persoane aparținând clerului nostru: *Dr. Ioan Coltor, Dr. Dumitru Manu* (mari ofițeri ai »Coroanei«); *Aurel Biltiu* (comandor al »Stelei«); *Simion Balya, Moise Brumboiu, Augustin Magyar și Traian Trușăș* (comandori ai »Coroanei«); *Aron Victor, Dr. Ioan Bosdoc, Alexandru Breban, Iuliu Capâlnean, Alexandru Cosiociariu, Ioan Ienea, Dr. Victor Macaveiu, Arion N. Popa, și Dr. Augustin Popa* (ofițeri ai »Stelei«). — Aici însemnăm, că directorul nostru încă a primit (în calitate de fost secretar general în Consiliul Dirigent), în seria primă, din Maiu c., decorația de mare ofițer al »Coroanei«.

Vaticanul va cere vize. Incepând cu 1 Ianuarie 1930 nu se va putea intra nici pe teritoriul noului stat papal, decât cu viza obișnuită la intrarea în țară străină. Intrare liberă vor avea în viitor pe porțile Vaticanului numai cetățenii statului papal; toți ceilalți vor trebui să obțină un bilet de voie, care se va elibera însă fără nici o greutate tuturor cari se vor fi legitimat în mod convenit. Deodată cu această dispoziție luată de guvernatorul »Cetății Vaticanului«, s'au luat măsuri și pentru circulația din interiorul noului stat papal.

Refunarea osemintelor lui Andrei Bârseanu. Osemintele mult regretatului fost președinte al »Astrei« au fost exhumate din cripta dela Sibiu și așezate spre veșnică odihnă în cimitirul Groaver din Brașov. Impresionanta ceremonie s'a săvârșit Sâmbătă în 26 Octombrie la Sibiu și Duminică, 27 Octombrie la Brașov, în cadre de mare sărbătoare. În fața unui public numeros, au ținut duioase vorbiri de aducere aminte, la Sibiu: mitropolitul Nicolae, prefectul județului d. C. Ștefan, Al. Lapedatu, V. Păcală, dr. Gh. Preda ș. a. La Brașov a vorbit, între alții d. Ștefan Ciceo-Pop, talmăcind omagiile primului ministru și ale Parlamentului, a cărui tribună a onorat-o marele dispărut cu belșugul lui spiritual.

Locale. Vineri, în 25 Octombrie, s'a prăznuit și la noi, cu fastul obișnuit, aniversarea nașterii *M. Sale Regelui Mihai*, iar Marți, în 29 Octombrie, aceea a *M. Sale Reginei văduvă Maria*.

— Zilele acestea se va termina *noul local al școlii normale de băieți*, care a și început să se aranjeze în edificiul impunător ce se ridică pe strada Simeon Bărnuțiu, colț cu strada Orfanilor. Evacuarea, încă din anul trecut, a vechiului local al acestei școli, și cedarea lui în folosul liceului de băieți, a dat acestuia posibilitatea de a-și completa salele de curs și pentru diferitele colecții într'un chip atât de norocos, încât poate servi de acum drept model și sub raportul acesta.

Concurse. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu termenul de 15 Noembrie c., concurs la parohiile *Vaideni* (prot. Luduș) *Buciumșasa* (prot. Roșia), *Chinteni* (prot. Cluj) și *Buia* (prot. Sibiu).

Tragedia dela Lupeni sancționată. Consiliul de miniștri, cercetând raportul destul de întârziat al comisunii mixte care a anchetat dureroasele întâmplări din Valea Jiului, a constatat vinovățiile și a dat primele sancțiuni. Mai întâi a fost declarată vinovată societatea minieră »Lupeni« care prin activitatea ei — ca și celelalte de pe Valea Jiului — a pricinuit o situație de provocare permanentă între muncitori. Sunt vinovați

însă și muncitorii greviști, cari au depășit marginile prevăzute de lege și de însași îndatoririle lor muncitorești față de camarazii lor de lucru, și au comis acte de agresiune și de sabotaj. Sunt de vină și autoritățile, civile și militare, cari nu au știut lua măsurile necesare pentru a evita incidentele sângeroase. — În consecință, consiliul a decis să îndepărteze din funcțiunile lor pe toți reprezentanții autorităților administrative, polițienești și ai jandarmeriei, cari au avut un rol în desfășurarea evenimentelor. Ministerul armatei va sancționa pe militarii vinovați, iar justiția va lua măsuri pentru a se pedepsi conform legilor și gradului de culpă singuraticii vinovați. Pentru supravegherea și coordonarea activității exploataților miniere din Valea Jiului se va numi un comisar special.

Marele tunel dela Teltu a fost terminat. Inceput la 15 Iulie 1924, tunelul care leagă Brașovul de Nehoiș-Buzău având o lungime de 5000 metri, a fost străpuns încă la 20 Octombrie 1926, iar de atunci s'au urmat lucrările de consolidare și de edificare interioară cari astăzi sunt complet terminate. Este cea mai importantă lucrare executată în țară dela războiu încoace, având o importanță covârșitoare pentru viața economică a României. Rețeaua de cale ferată dublă ce trece prin acest tunel va oferi drumul cel mai scurt spre orient pentru toate statele Europei centrale și asta va ridica nespus valoarea porturilor românești dela Dunăre și Mare, scăzând considerabil pe aceea a portului dela Triest. Darea în circulație a acestei linii se va face în primăvara anului 1930, până când se vor termina și ultimele amenajamente pe linia ce leagă Brașovul de Nehoiș, respectiv Buzău.

† **Aurelia Ștefan n. Bosdoc**, soția preotului nostru Zaharie Ștefan din Poiana (arhidieceză), s'a stins la 27 Octombrie c. în anul 34 al etății și 12 al fericitei sale căsătorii. O deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

D. Sârbi. În chestia cursului pentru cantori, care se începe de obicei primăvara, nu vom întârzia să dăm la timpul său toate informațiile de lipsă. Cât privește apoi slujba de maestru mecanic la Atelierele de aici, cererea lui P. B. nu a putut fi luată în considerare.

»Universul«. București. Nu discutăm bunele intențiuni ale colaboratorului dv. alexandru h(odoș) care, în numărul din 20 Oct. c. se ocupă de »Agrul« nostru. Aprecieri calmul potolit al articolului. Precizia informației însă lăsa de dorit. Nu toți credincioșii uniți sunt chemați la Blaj, pe 23 și 24 Nov. ci numai un număr redus de delegați. Congresul, deci, nu va avea »proportii neobișnuit de mari«, decât doar în urmările lui. Convocarea și organizarea nu o face episcopatul nostru, ci un comitet de inițiativă, ales la Cluj, anul trecut. Scopurile urmărite de AGRU nu »rămân să se lămurească de-acum încolo«. Sunt deplin lămurite. Din câte s'au scris, le cunoaște și dl. a. h. Știe, deci, că ținesc toate exact contrarul la ceea ce se cheamă »luptă confesională« ori »slăbire a solidarității naționale«. O simțim prea dureros de zece ani de zile, — cu toată afirmația generoasă a dsale că »deosebirea de confesiune încă nu ne-au învrăjbit« — decât să nu o perhoroscăm din tot sufletul. De asemenea știe dl. a. h. că AGRU urmărește întărirea vieții religioase-morale a membrilor în forme prea strâns legate de biserică, decât să poată cuprinde uniți și ortodocși deavalma. Suntem de acord însă că, pentru primenirea vieții noastre publice, se poate imagina și o »Asociațiune generală a românilor creștini«, fără deosebire de confesiune. Aceasta însă ar trebui să aibă un program simțitor mai restrâns decât AGRU care, rămânând ceea ce trebuie să fie, ar putea sprijini o inițiativă de acest fel.

Dr. B. Cluj. Articolul de care vă interesați a apărut în »Infrățirea Românească« din 1 Nov. c. sub titlul »Biserica în pericol« și este iscălit de A. Tîeranu. Pasajul incriminat sună așa: »Avem și noi »teologi« înscrisi în logile francmasoni! Mai mult, — chiar și decani de facultăți teologice francmasoni. Anume: *Gala Galaction*, decanul facultății teologice din Chișinău, și *Mihălcescu*, decanul facultății teologice din București, plus *Arhimandritul Scriban*, trădătorul, prietenul lui Stere din timpul ocupației germane. În Banat avem mai mulți actuali și foști protopopi și o multime de deputați sinodali francmasoni, la Arad și Caransebeș. — !Cu toate acestea pentru întărirea afirmației se invocă o afirmativă declarație a episcopului Aradului, ea este atât de grozavă, încât nu o putem crede. La tot cazul, acuza fiind brutal de concretă, cei vizați nu o pot lăsa fără răspuns.

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj.

Este în interesul lor și al instituției din care fac parte să-l dea cât mai curând și mai categoric.

»Legea Românească«. Oradea. »Poșta Redacției« din ultimul dv. număr, cu ingenioasa descoperire a »privilegiilor« puse în ghilemele, este o timidă încercare de a imita telefoanele noastre. Nereușită. Nu are spirit. Nici măcar duh. Cu atât mai puțin conținut. Mai încercați însă. Stăruința face minuni. Altă dată însă grijiți să nu vă mai dați certificate primejdioase. Iacă de pildă, acum declarați sus și tare că nu credeți în sentimentele noastre de creștinească pace. Vorbă trădătoare. Pentru că: *Wie der Schelm ist, so denkt er*. Puțină prudență se impune!

Oficiul parohial. Galați. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1929.

Dela Primăria comunei Idiciu

No. 1128—1929.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 9 Decembrie 1929 ora 11 a. m. se va ține licitație pentru arendarea cârciumei comunale pe timp de 3 ani, începând dela 1 Ianuarie 1930 și până la 31 Decembrie 1932.

Prețul de strigare este: Lei 15,000, vaduș: Lei 2000.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate.

Adjudecarea va avea loc la orele 11 1/2.

Condițiunile de licitație mai amănunțit se pot vedea la primărie în orice zi de lucru, în orele oficioase.

Dat în Idiciu la 7 Octombrie 1929.

Primar:
Umbrich ss.

Notar:
Miklóssy ss.

1—1

In atențiunea parohiilor și eparhialitatei

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANGA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mășime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6